

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Volivni proglas vlade B. Jevtiča.

Jugoslovani! Po ustavnih določilih se sedaj obnovi narodno predstavništvo: senat in pa narodna skupščina. Dopolnilne volitve za senat so bile že dne 3. februarja, volitve v narodno skupščino bodo pa dne 5. maja. Jugoslovanski narod bo tako poklican, da dne 5. maja jasno in odločno pove svojo besedo glede bodočnosti Jugoslavije in napredka vsega našega naroda.

Naš zedinjeni narod na vseh koncih naše prostrane domovine se mora popolnoma zavdati velike odgovornosti, ki leži na nas v tem trenutku jugoslovanske zgodovine. Treba je tudi pri tej priliki pokazati, da bo ves narod do poslednjega diha branil in varoval veliko delo tvorca Jugoslavije, ki je zanj doprinesel najvišjo žrtv: svoje življenje. Smrt viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja nam je pokazala, kaj je naša najsvetejša dolžnost tako do vzvišenega njegovega naslednika kakor do naroda in države. Veliki kralj je padel na braniku države in naroda, zato je dolžnost vseh sinov te države, da stopijo na isti branik in da zavarujejo svetnje naše narodne bodočnosti. Vsako oklevanje in umikanje pri izvrševanju te prve dolžnosti bo neizmeren nacionalni greh. Naj nihče ne misli, da kdorkoli ali karkoli more ali sme ogroziti ali škodovati delu narodnega edinstva. Stoletja so za nami, stoletja so pred nami. Morje najboljših krvi se je prelilo za Jugoslavijo, morje krvi se lahko še prelije, toda Jugoslavija bo ostala ena, nedeljiva in večna.

Jugoslovani! Kraljevina Jugoslavija predstavlja našo ostvareitev nacionalnega ideala v naši nacionalni državi. Narodno edinstvo in državna celota, zavarovani z današnjim ustavnim redom, sta nedotakljivo načelo notranjega državnega življenja, ki krepko dviga jugoslovanski narod na višino solidarne celote. To edinstvo in ta celota stojita nad vsakim posameznikom in nad vsako politično stranko kot splošna narodna vrednota, kot velika nacionalna pridobitev. Ustava kraljevine Jugoslavije daje vso možnost za sodobno organizacijo in krepak razvoj narodnega, socialnega, gospodarskega in kulturnega življenja našega naroda. Zato moramo stremeti, da se v duhu načel ustave popolnoma in čimprej trajno organizira vse državno in narodno življenje. V narodnem zedinjenju po svetovni vojni moramo, ko živimo v razdobju med dvema dobama, različnih po političnih in socialnih stremiljenjih, čuvati svoj narod in ohraniti treznost za sedanjost in bistro oko za bodočnost. Z razumnim spoštovanjem preteklosti in svetih političnih tradicij naroda moramo odločno odkloniti vse zablode, ki so nas ločile in ki so ovirale napredek v našem javnem in nacionalnem življenju.

Težka in nevarna je zabloda vseh tistih, ki mislijo, da se naše narodno življenje more vr-

niti v začetno leto našega državnega in narodnega zedinjenja. Zabloda je misliti, da se more preskočiti in pasti nazaj za celo pokolenje, rojeno in odraslo v zedinjeni domovini. Ali je mar možno brez nevarnosti za narod sam organizirati naše javno življenje po načelih iz preteklosti, ali na plemenski ali na pokrajinski ali na verski razdelitvi? Ne, to ni več mogoče. Iskreno in globoko priznanje izrekamo bivšim političnim strankam za vsa koristna prizadevanja in za vse njihove zgodovinske zasluge. Toda sodobno narodno življenje in njegova bodočnost zahtevata od nas širših pokretov in večjega poleta. Razdejane in pokrajinsko razdeljene naše nekdanje politične stranke ne morejo več zagotoviti zdravega in naprednega javnega življenja. Takšno je danes prepričanje vsega našega naroda. V tem prepričanju in v blagor in napredek domovine vabimo vse Jugoslovane v pravo službo za kralja in narod ne glede na to, na kateri strani so se nahajali v naši prejšnji politični raztrganosti. Hočemo zbrati vse ustvarjajoče sile te države na isto črto in v isti polet za nacionalno državo.

Jugoslovani! Nosilec državne liste Bogoljub Jevtič, predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev, in vsi kandidati na njegovi listi so odločni nasprotniki vseh separatističnih, federalističnih in prevratnih stremenj. Na tej poti bomo vztrajali do konca, odločno in neomajno. Kraljevska vlada, ki ji načeljuje nosilec naše državne liste, je izdelala zaokrožen delovni program in ga začela odločno in naglo izvajati. Ta program obsega mnoga vprašanja, od katerih sta odvisna obstoj in bodočnost tako kmeta kakor obrtnika, industrija in trgovca, delavca in uradnika.

Gospodarska in finančna vprašanja so življenjska vprašanja sedanjega časa. Kraljevska vlada jim bode posvetila svojo največjo skrb. Prve ukrepe je že izdala. To so: znižanje zemljiškega davka za 20%, znižanje davkov, znižanje taks, znižanje železniških tarif, koncentracija državnih in poldržavnih velikih denarnih ustanov za boljšo razdelitev kreditov in za pospešitev obtoka kapitalov, znižanje obrestne mere pri državnih in zasebnih bankah, odlog plačil in znižanje obrestne mere pri kmetijskih dolgovih, ena milijarda zagotovljenega kredita za velika javna dela, za gradnjo cest in izgradnjo železnic.

Razen navedenih ukrepov bo kraljevska vlada začela izvajati tudi svoj gospodarski program v celoti. Glavni cilj tega programa je ožvitev gospodarstva in vse delavnosti našega naroda. Sedanji naš gospodarski sistem je treba čim razumneje, napredneje in pravičneje organizirati. Poljedelstvo je temelj našega narodnega bogastva. Od njega je odvisno življenje največjega dela našega prebivalstva in zato bo prva in poglavitna skrb vseh naših

prizadevanj. Poljedelska kriza je vzrok splošne gospodarske krize pri nas. Odvisnost in medsebojna zvezanost med kmetijstvom in industrijo, trgovino in obrtjo ustvarjata neobhodnost, da se čim prej doseže ravnotežje cen in živahnost prodaja pridelkov in izdelkov vseh teh panog naše delavnosti. Naše gospodarsko in delavsko zakonodajo moramo korenito popraviti. Delavcu in kmetu ter obrtniku se morata zagotoviti obstoj in napredek. Z njihovim dvigom je zvezan tudi napredek vsega drugega gospodarskega udejstvovanja, ki ga moramo prav tako pospeševati. Zadrugištvo je najboljša oblika organiziranega kmetovega gospodarstva. Mi bomo zagotovili popoln razvoj poljedelskega zadrugištva, ki mora ostati politično, versko in plemensko nevtrarno.

Ureditev banovin kot upravnih in samoupravnih enot na podlagi široke narodne samouprave in dekoncentracije oblasti, bo naš državni organizem izpopolnila in okrepila vse sile za naše skupno stremljenje, vsem delom naroda bo pa omogočila neposredno in zanesljivo skrb za njihov razvoj v skladu z njihovimi razmerami in potrebami. Temelji dobre državne uprave zahtevajo primerno delo državnih in samoupravnih upravi in strokovno sposoben in nacionalno korekten uradniški kader. Naše vztrajno prizadevanje pojde tudi v to smer.

Splošna in težka kriza ne vlada samo v našem socialnem gospodarskem življenju. Razstrojenost in zlo v sodobni družbi se močno občutita, zlasti v moralnem pogledu. Narodno prosvetljenje in kulturno-moralna in telesna odgoja vsega našega naroda bosta naša sveta dolžnost.

Jugoslovani! Sedem let bo še minilo, dokler naš preljubljeni mladi kralj, naslednik velike jugoslovanske dediščine, ki mu jo je zapustil njegov veliki oče, ne izpolni svoje kraljevske polnoletnosti in vzame kraljevsko oblast v svoje roke. Ves ta čas morajo bolj kakor kdajkoli drugače vsa prizadevanja in sile vsega naroda stremeti k enemu in edinemu cilju, k popolni notranji nacionalni in politični konsolidaciji naše države, k splošnemu blagostanju in napredku vsega naroda in k izvršitvi velikih državnih in mednarodnih nalog kraljevine Jugoslavije.

Svetinje te naloge in bremena njene izvedbe morajo biti vsemu jugoslovanskemu narodu ukaz vesti. Danes je bolj kakor kdajkoli v naši zgodovini potreba narodne sloge, osnova in bistven element za miren razvoj našega narodnega življenja in za zagotovitev naše narodne in državne bodočnosti. Zaobljube, ki jo dolgujemo velikemu kralju-mučniku, da bomo ohranili in branili Jugoslavijo, je mogoče izvršiti le tedaj, če bo ves jugoslovanski narod v svoji najgloblji zavesti prepričan, da je kot vsak posameznik in kot celota dolžan sebi in svojemu življenju in svoji svobodi varovati veliko delo, začeto po Nemanjičih in Tomislavu in končamo po stoletnih žrtvah in borbah

Za spomladansko zdravljenje, čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani **Planinka-čaj Bahovec**

Pristen je le, če nosi:

1. zaščitni žig,
2. ime proizvajalca: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana,
3. mora biti plombiran.

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi: Planinka-čaj Bahovec, Ljubljana

Reg. hr. 76 od 5. II. 1932.

po največjem Karadjordjeviču. Potrebno je, da prekalimo srca vseh sinov te države z železno voljo in jekleno odločnostjo, prepričani, da se Jugoslavija mora ohraniti v blagor, mir in svobodo našega naroda, pa tudi za splošni blagor in splošni mir.

Ne kloniti, ne odnehati in ne ustavljati se, je danes najvišji zakon našega narodnega obstoja, naše svobode, naše državne neodvisnosti in edinstva. In tu mora vsa Jugoslavija z očmi, uprtimi v vrhove Oplenca, stati kakor en sam mož. Samo tako bomo mogli v neomajni slogi in z velikim narodnim poletom ohraniti to dragoceno pridobitev naroda in njegovega

velikega voditelja kralja-viteza. Samo tako se nam bo posrečilo napraviti Jugoslavijo znotraj zdravo, urejeno in močno, zunaj pa spoštovano tako, da jo bodo vsi hoteli za prijatelja.

Jugoslavlani! Vabimo vas, da 5. maja vsi složno in odločno odidete na volišče in oddate svoj glas za državno listo z nosilcem Bogoljubom Jevtičem, predsednikom kraljevske vlade.

Belgrad, 25. februarja 1935.

Bogoljub Jevtič, predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev. Podpisani vsi ministri.

V NAŠI DRŽAVI.

Premišljevanje o JNS.

Kameleon je žival, podobna kuščaricam, ki ne živi baš pogosto v Evropi, v večjem številu v Afriki, Arabiji, Indiji in v drugih pokrajinah. Označena je s tem, da njena koža spreminja barvo. So pa tudi ljudje, ki spreminjajo barvo. Nekateri so v tem poslu pravi veščaki. Svojo osebnost prilagodijo z največjo lahkoto iz nagiba lastne koristi vsakemu položaju. Pod svojo kožo imajo celo zalogo barv, izmed katere se jim na obrazu vsakokrat zasvetlika tista, ki je trenutno v politiki najbolj uporabna, torej najkoristnejša in najbolj dobičkawsna.

S prebarvjenjem poedincev se sedaj izvršuje pregrupacija celih skupin, kakor svojčas v svetovni vojni po vsaki kratni avstrijski ali nemški zmagi. Zapuščeni in strti je lonec, kjer so se zadnja leta prijetno gredli in iz katerega so globoko zajemali pristaši JNS. Treba je svoj lonček pristaviti k drugemu ognju in sicer k takemu, kjer se da še najprej, največ in najboljšo skuhati in iz katerega se da največ zajeti. To je državna kandidata lista.

Nič ne de, če je treba zajahati drugega konjička. Take živali so danes jako poceni. Včasih niti ni treba nove živali, zadostuje novo sedlo na starem kljuseu. Samo da gre proti jaslim, ki so polni! In da se pride do njih, se tudi presedi dneve in tedne pred durmi, za katerimi se odločuje usoda srezkih kandidatur. Saj je nemški cesar Henrik IV. preklečal in premolil v pokori v dvorišču grada Kanosa 3 dni, dokler je dosegel z ukinitvijo cerkvenega izobčenja svoj politični cilj.

S tem smo svoje kratko politično premišljevanje zaključili. Volilci pa naj

premišljujejo naprej ter naj po dobro premišljenih sklepih ravnaajo 5. maja. Do tega termina imajo časa dovolj, da si od vseh strani ogledajo tiste, ki se jim ponujajo kot kandidati. Ako najdejo med njimi takšne, ki je o njih bila v tem premišljevanju podana duhovna fotografija, bodo naši čitatelji vedeli, kaj jim je storiti.

*

Znižanje zemljarine za vinograde.

Vlada je pred 4 tedni izdala uredbo, da se v davčnem letu 1935 pri računanju davčne osnove zemljarine zniža za 20 odstotkov katastrski čisti dohodek njiv in pa vinogradov, in sicer na kamenitem zemljišču, kjer so vinogradi glavni dohodek kmetovalca. Za izvajanje te uredbe je zdaj izdal finančni minister navodila, ki so objavljena v »Službenih novinah« od 1. marca. t. l. Ta navodila točno navajajo okraje, odnosno občine, kjer se bo katastrski čisti dohodek vinogradov znižal za 20%. Ti srezji in te občine se nahajajo največ v primorski banovini, nekaj jih je tudi v savski in zetski banovini, ne pa v dravski banovini. Znižanje katastrskega čistega donosa za 20% pri odmeri zemljarine za vinograde torej ne velja za Slovenijo.

»Boja« je na seji banovinskega odbora, ki je bila v Ljubljani v nedeljo, dne 3. marca, sklenil, da se kot organizacija volitev v narodno skupščino ne udeleži. Predsednik Kuster, prejšnji tajnik Fabjančič, Lorgier in Šturm so se zavzemali za pristop »Boja« kot takega na Jevtičevo listo, proti temu pa je nastopil podpredsednik Stane Vidmar in mnogo drugih. To stališče je na seji popolnoma zmagalo ter je bil z veliko večino sprejet sklep: »Ponovno se je ugotovilo, da je Združenje borcev patriotska nadstrankarska organizacija, zaradi tega se »Boja« kot organizacija volitev ne more udeležiti.«

V DRUGIH DRŽAVAH.

Kaj sta dosegla avstrijski kancelar in zunanji minister v Parizu in Londonu? V zadnji številki smo omenili, da sta obiskala Pariz in London avstrijski kancelar dr. Schuschnigg ter zunanji minister Berger-Waldenegg. V ožgled avstrijskim prošnjam so si bili edini Francozi in Angleži. V Parizu in Londonu so proti avstrijski želji, da bi postali vladarji Avstrije zopet Habsburžani. Francija in Angleška sta za neodvisnost in nedotakljivost Avstrije. Francozi in Angleži so odklonili Avstrijcem posojilo in sicer prvič radi tega, ker ne verujejo, da bi bila sedanja avstrijska vlada stalnega značaja; drugič, ker ne vživa režim dovolj zaupanja v Avstriji sami in je pričakovati velikih sprememb v avstrijski politiki.

Italijani so udarili tudi po nemški manjšini. Če Italija stalno pritiska in neusmiljeno zatira slovensko manjšino, kričimo o teh vnebovpjočih krivicah le mi prizadeti Slovenci. Sedaj pa so Italijani udarili celo po nemški manjšini na Južnem Tirolskem, ki pripada od prevrata Italiji. Italijanska oblast je razpustila krajevne organizacije katoliške zveze trgovskih in obrtniških pomočnikov v Bolcanu, Meranu, Bruneku, Kalternu in Sterzingu. Razpustitev je utemeljil italijanski prefekt s tem, da je središče te organizacije v inozemstvu in sicer v Kölnu v Nemčiji.

Drugi vzrok razpusta je oviralo delo omenjenih organizacij, da se ni mogla dovolj naglo širiti po Južni Tirolski italijanščina in italijanska kultura. Ta odlok je silno razburil Nemčijo in osobito še Avstrijo, ki je z Italijo v najtesnejših zavezniških odnosajih. Zdaj občutijo italijansko zatiralno politiko narodnih manjšin ne le ponižni Slovenci, ampak tudi 80milijonski nemški narod!

Italija in Abesinija. Vojna nevarnost med Italijani in Abesinci je na vrhuncu. Italija prevaža neprestano čete, katere hoče porabiti proti Abesincem. Odpravnik abesinskega poslanstva v Rimu vidi prevoz italijanske oborožene sile in kljub temu je podal naslednjo izjavo: »Če hočejo Italijani vojno z Abesinijo, se bodo Abesinci branili in četudi v borbi izkrvavijo. Abesinci so prepričani, da se jim bo posrečilo Italijane prisiliti na to, da bodo spoštovali meje Abesinije. Mi imamo sedaj pod orožjem 800.000 mož, lahko pa jih mobiliziramo v najkrajšem času še en milijon. V Franciji, Veliki Britaniji in v Švici smo nakupili moderno orožje in imamo vsega dovolj, manjkajo nam samo tanki in letala. Prepričan pa sem, da ima mobilizacija, ki jo je izvršila Italija, samo namen, da ustraši Abesince. Naj zvedo Italijani, da Abesinci niso strahopetci in da se takih ukrepov ne bojijo. Mi svojega stališča ne bomo spremenili, znali pa bomo braniti svojo čast.« — Tako se glasi izjava abesinskega poslanika, ki jasno razodeva svetu, da se bodo Abesinci branili za slučaj napada od italijanske strani. Kljub abesinski samozavesti in dobri pripravljenosti je poslal abesinski cesar dne 26. februarja osebno pismo italijanskemu kralju V. Emanuelu in